

Sygn. akt VII U 1950/15

WYROK

W IMIENIU

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18.04.2016 r.

Sąd Okręgowy / Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Świdnicy

Wydział VII Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący-Sędzia : SSO Joanna Sawicz

Protokolant :st. sekretarz sądowy Gabriela Zaborowska

przy udziale - - -

po rozpoznaniu w dniu 13.04.2016 r. w Świdnicy

sprawy **M. K.**

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W.

o składki

na skutek odwołania **M. K.**

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W.

z dnia 14.07.2014 r. Nr (...)

zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W. z dnia 14.07.2014 r. znak: (...)w ten sposób, że nie obciąża powódki M. K. obowiązkiem zapłaty zadłużenia z tytułu składek w wysokości 1.256,49 zł za okres od stycznia do marca 2014 r.

Sygn. akt VII U 1950/15

UZASADNIENIE

Wnioskodawczyni M. K. odwołała się od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w W. z dnia 14.07.2014r. znak: (...) w której organ rentowy określił wysokość zadłużenia z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne oraz ubezpieczenie zdrowotne w wysokości 1256,49 zł za okres od stycznia do marca 2014 r.

W uzasadnieniu odwołania wnioskodawczyni wskazała, że nie składała deklaracji ubezpieczeniowej za rok 2014, a działalność gospodarza nie była przez nią prowadzona.

W odpowiedzi na odwołanie strona pozwana Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W. wniosła o jego oddalenie podnosząc, że wnioskodawczyni prowadząc działalność gospodarczą nie opłaciła należnych składek, w związku z czym, nie na dzień wydania zaskarżonej decyzji na koncie wnioskodawczyni występowało zadłużenie za okres od stycznia

do marca 2014 r. w kwocie 1256,49 zł, w tym 445,29 zł z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne oraz 811,20 zł z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne.

Sąd Okręgowy w Świdnicy wyrokiem z dnia 04.02.2015 r., sygn. VIIU 1293/14 oddalił odwołanie nie obciążając wnioskodawczyni kosztami zastępstwa procesowego strony pozwanej.

Na skutek apelacji wniesionej przez wnioskodawczynię, Sąd Apelacyjny we Wrocławiu wyrokiem z dnia 12.11.2015 r. uchylił powyższy wyrok i sprawę przekazał Sądowi Okręgowemu w Świdnicy do ponownego rozpoznania. W uzasadnieniu wyroku Sąd Apelacyjny wskazał, że obowiązek ubezpieczenia społecznego osoby prowadzącej działalność gospodarczą wynika z faktycznego prowadzenia tej działalności, "nadto w sprawie brak jest wystarczających dowodów do przyjęcia, że w spornym okresie ubezpieczona wykonywała działalność rodzącą obowiązek ubezpieczenia społecznego".

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 17.04.2012r. wnioskodawczyni M. K. zawarła umowę o współpracy z Kancelarią (...) Sp. z o.o. we W. w celu budowy sieci sprzedaży, pozyskiwaniu klientów i obsłudze przez Doradcę klientów na rzecz Kancelarii.

W dniu 05.09.2012r. wnioskodawczyni zawarła z Powiatem (...) umowę o dofinansowanie w ramach projektu „Przeciw bezrobociu”, na podstawie której otrzymała jednorazowe środki w wysokości 14.400 zł z przeznaczeniem na podjęcie i prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie usług pośrednictwa prawnego. Wnioskodawczyni zobowiązała się do prowadzenia działalności gospodarczej przez okres co najmniej 12 miesięcy bez możliwości jej zawieszenia.

Z dniem 1.10.2012r. wnioskodawczyni podjęła pozarolniczą działalność gospodarczą w ramach której miała świadczyć usługi w zakresie doradztwa prawnego, w szczególności w ramach współpracy z Kancelarią (...) Sp. z o.o. we W.

Od 01.10.2012r. wnioskodawczyni zgłosiła się do ubezpieczeń społecznych z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej. Nadto od 01.10.2012r. wnioskodawczyni figuruje w ewidencji podatników prowadzących działalność gospodarczą. Za lata 2012-2014 złożyła zeznania o wysokości osiągniętego dochodu/poniesionej straty na druku PIT-36. W 2012 r. przychód wnioskodawczyni z prowadzonej działalności gospodarczej wyniósł 22,54 zł. W kolejnych latach, tj. 2013 i 2014 r. wnioskodawczyni nie uzyskiwała przychodu z prowadzonej działalności gospodarczej, a jej głównym dochodem była renta rodzinna pobierana na córkę.

W dniu 27.02.2013r. wnioskodawczyni wypowiedziała umowę najmu lokalu użytkowego z dnia 01.08.2012r. zawartą z M. Ubezpieczeniowo – Finansową reprezentowaną przez G. C.. Jako przyczynę wypowiedzenia wskazała rezygnację z działalności w związku niskimi przychodami.

W dniu 28.02.2013r. wnioskodawczyni wypowiedziała umowę o prowadzenie księgi przychodów i rozchodów z dniem 28.02.2013r., wskazując na brak środków finansowych na opłacanie usług księgowych.

Począwszy od dnia 10.01.2014r. wnioskodawczyni podjęła zatrudnienie w oparciu o umowę o współpracy zawartą ze (...) Sp. z o.o. w W. w charakterze przedstawiciela handlowego tej spółki.

Pismem z dnia 13.01.2014r. Powiatowy Urząd Pracy w W. zakwestionował prowadzenie przez wnioskodawczynię działalności gospodarczej.

Na podstawie złożonych dokumentów, tj. zaświadczenia z Urzędu Skarbowego, zaświadczenia z ZUS-u oraz podatkowej księgi przychodów i rozchodów Powiatowy Urząd Pracy w W. stwierdził, że działalność gospodarcza była prowadzona przez wnioskodawczynię przez okres minimum 12 miesięcy począwszy od 31.10.2012r. W związku z dopełnieniem przez wnioskodawczynię wymogów umowy z dnia 05.09.2012 r. została ona powiadomiona pismem Powiatowego Urzędu Pracy w W. z dnia 24.03.2014r., że powyższa umowa przestaje wiązać strony i ulega wygaśnięciu.

(dowód: oświadczenie wnioskodawczyni e-protokół k-24 akta sprawy, umowa o dofinansowanie w ramach projektu „Przeciw bezrobociu” k.14-17 akta sprawy, pismo PUP w W. k. 18 akta sprawy, informacja Naczelnika Urzędu Skarbowego w W. z 12.01.2016r. wraz z rozliczeniami w zakresie podatku za lata 2012-2014 k. 66-69 akta sprawy, pismo PUP z 19.02.2016 r. k. 86-87, umowa o współpracy z 17.04.2012r. w zakresie ustalenia obowiązków wnioskodawczyni odnośnie współpracy z kancelaria prawną, pismo dotyczące wypowiedzenia najmu lokalu z 27.02.2013r., pismo dotyczące wypowiedzenia umowy o usługi księgowe z 28.02.2013r., umowa z 10.01.2014r. zawarta przez wnioskodawczynię z (...) Sp. z o.o. w W.)

Strona pozwana - (...) Oddział w W. pismem z dnia 16.05.2014r. zawiadomił wnioskodawczynię o wszczęciu z urzędu postępowania w sprawie określenia wysokości należności z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne, ubezpieczenie zdrowotne na którą składają się należności z tytułu składek za okres od stycznia do marca 2014r. Jednocześnie organ rentowy wezwał wnioskodawczynię do złożenia pisemnych wyjaśnień w sprawie przyczyn nieopłacania składek, pod rygorem wydania decyzji w sprawie określenia wysokości należności z tytułu składek. Pismem z dnia 25.06.2014 r. organ rentowy zawiadomił wnioskodawczynię o zakończeniu postępowania, informując ją o przysługującym terminie 7 dni na wypowiedzenie się w kwestii zebranego materiału dowodowego.

Zaskarżoną decyzją z dnia 14.07.2014r. organ rentowy określił, że wysokość zadłużenia wnioskodawczyni z tytułu składek za okres od stycznia do marca 2014r. wynosi 1.256,49 zł: w tym 445,29 zł tytułem składek na ubezpieczenia społeczne oraz 811,20 zł tytułem składek na ubezpieczenie zdrowotne.

(dowód: akta składkowe ZUS)

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie wnioskodawczyni podlega uwzględnieniu.

Kwestią sporną w niniejszej sprawie było ustalenie, czy w okresie od stycznia do marca 2014 roku wnioskodawczyni podlegała ubezpieczeniom społecznemu i zdrowotnemu, jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2015 r., poz. 121 ze zm.), obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowemu podlegają, z zastrzeżeniem art. 8 i 9, osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są osobami prowadzącymi pozarolniczą działalność oraz osobami z nimi współpracującymi, przy czym za osobę prowadzącą pozarolniczą działalność uważa się między innymi osobę prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą na podstawie przepisów o działalności gospodarczej lub innych przepisów szczególnych (art. 8 ust. 6 pkt 1 ustawy). Stosownie zaś do brzmienia art. 13 pkt 4 tej ustawy, osoby prowadzące pozarolniczą działalność podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowemu i wypadkowemu od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności do dnia zaprzestania wykonywania tej działalności, z wyłączeniem okresu, na który wykonywanie działalności zostało zawieszona na podstawie przepisów o swobodzie działalności gospodarczej.

Mając na uwadze okoliczności faktyczne niniejszej sprawy Sąd stwierdza, że wnioskodawczyni w spornym okresie od stycznia do marca 2014 r. faktycznie nie prowadziła działalności gospodarczej, nadto zarejestrowana działalność nie przynosiła realnych dochodów pozwalających na opłacanie składek. Z informacji Urzędu Skarbowego wynika, że wnioskodawczyni w latach 2013 – 2014 nie osiągała żadnych dochodów z działalności gospodarczej, a jej jedyny dochód w tym okresie stanowiła renta rodzinna.

Obowiązek ubezpieczenia osoby prowadzącej pozarolniczą działalność gospodarczą wynika z faktycznego prowadzenia tej działalności. Natomiast kwestie związane z formalnym zarejestrowaniem, wyrejestrowaniem, czy zgłaszaniem przerw w tej działalności mają pewne znaczenie w sferze dowodowej, ale nie przesądzają same w sobie o podleganiu obowiązkowi ubezpieczenia społecznego (postanowienie SN z dnia 14.09.2007 r., III UK 35/2007, LEX nr 483284; wyroki SN: z dnia 19.03.2007 r., III UK 133/2006, OSNP 2008/7-8 poz. 114; z dnia 15.03.2007 r., I UK

300/2006, LEX nr 338807; z dnia 27.06.2006 r., I UK 340/2005, LEX nr 376431; z dnia 30.11.2005 r., I UK 95/2005, OSNP 2006/19-20 poz. 311 i z dnia 11.01.2005 r., I UK 105/2004, OSNP 2005/13 poz. 198).

Przepis art. 13 pkt 4 ustawy systemowej jednoznacznie kładzie nacisk na rozpoczęcie wykonywania pozarolniczej działalności i zaprzestanie wykonywania tej działalności, a nie na moment dokonania w ewidencji działalności gospodarczej stosownego wpisu o zarejestrowaniu działalności bądź jego wykreślenia. W konsekwencji obowiązkowi ubezpieczeń społecznych podlega osoba faktycznie prowadząca działalność gospodarczą (a więc wykonująca tę działalność), a nie osoba jedynie figurująca w ewidencji działalności gospodarczej na podstawie uzyskanego wpisu, która działalności tej nie prowadzi (nie wykonuje). Istnienie wpisu do ewidencji działalności gospodarczej nie przesądza o faktycznym prowadzeniu tej działalności. Jak wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 24.05.2012 r., II UK 259/11 (LEX nr 1235838), wykonywanie działalności pozarolniczej (gospodarczej) w rozumieniu art. 6 ust. 1 pkt 5 i art. 13 pkt 4 ustawy z dnia 13.10.1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych to rzeczywista działalność o cechach określonych w art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 02.07.2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej, czyli działalność zarobkowa, wykonywana w sposób zorganizowany i ciągły. Ocena, czy wykonywana jest działalność gospodarcza należy przede wszystkim do sfery ustaleń faktycznych, a dopiero następnie do ich kwalifikacji prawnej.

Zgodnie z art. 2 ustawy z dnia 02.07.2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2013 r. poz. 672 ze zm.), działalnością taką jest zarobkowa działalność wytwórcza, budowlana, handlowa, usługowa oraz poszukiwanie, rozpoznawanie i wydobywanie kopalin ze złóż, a także działalność zawodowa, wykonywana w sposób zorganizowany i ciągły. Działalność gospodarcza musi więc mieć charakter zarobkowy, zorganizowany i ciągły. Sam wpis do ewidencji działalności gospodarczej nie przesądza o tym, że w istocie taka działalność jest wykonywana.

Mając na uwadze okoliczności niniejszej sprawy, stwierdzić należy, że wnioskodawczyni M. K. w spornym okresie od stycznia do marca 2014r. nie prowadziła działalności w sposób przewidziany w art. 2 powołanej ustawy.

Wnioskodawczyni wskazała bowiem, że brak kontrahentów oraz koszty które generowało prowadzenie działalności, były przyczyną zaprzestania jej prowadzenia właściwie już od lutego 2013 r., kiedy to musiała dokonać wypowiedzenia najmu lokalu oraz prowadzenia usług księgowych, jednakże do jej zawieszenia bądź zamknięcia w spornym okresie nie mogło dojść. Wnioskodawczyni w tym zakresie powołała się na postanowienia umowy o dofinansowanie zawartej z Powiatem (...) w dniu 05.09.2012 r., która wymagała, aby działalność ta była prowadzona przez okres minimum 12 miesięcy. Niedochowanie przez wnioskodawczynię przewidzianych terminów skutkowałooby obowiązkiem zwrotu kwoty otrzymanego dofinansowania. Obowiązek zwrotu kwoty dofinansowania zaistniałby również w przypadku dokonania zawieszenia prowadzenia działalności gospodarczej. Okoliczność ta jest bezsporna, znajduje potwierdzenie zarówno w treści umowy jak i oświadczenia wnioskodawczyni.

Zatem jak wynika z powyższego, wnioskodawczyni była zobowiązana do prowadzenia działalności gospodarczej, w związku z otrzymaną dotacją, przez okres minimum 12 miesięcy począwszy od 31.10.2012 r., bez możliwości zawieszenia tej działalności. Jakkolwiek początkowo Powiatowy Urząd Pracy w W. miał wątpliwości, co do wywiązywania się z tego obowiązku przez wnioskodawczynię, to jednak po przedstawieniu wymaganych dokumentów, (tj. zaświadczenia z Urzędu Skarbowego, zaświadczenia z ZUS-u, podatkowej księgi przychodów i rozchodów) stwierdził dopełnienie przez ubezpieczoną wymogów wynikających z zawartej umowy z dnia 05.09.2012 r. Z kolei spełnienie przez wnioskodawczynię warunków w/w umowy spowodowało jej wygaśnięcie, a to z kolei oznacza, że wnioskodawczyni po dniu 01.11.2013 r. nie była zobowiązana do dalszego prowadzenia działalności gospodarczej. Wnioskodawczyni twierdzi zatem, że w spornym okresie od stycznia do marca 2014 r. nie prowadziła działalności gospodarczej na co przedstawiła dowody w postaci pism dotyczących wypowiedzenia umowy najmu i wypowiedzenia umowy o usługi księgowe z lutego 2013 r. Nadto fakt nierentowności zarejestrowanej przez wnioskodawczynię działalności gospodarczej został potwierdzony w składanych przez nią zeznaniach podatkowych, z których jednoznacznie wynika, że w latach 2013 i 2014 r. wnioskodawczyni nie uzyskiwała przychodu z działalności gospodarczej, a jej głównym dochodem była renta rodzinna. Dowodem na to, że wnioskodawczyni poszukiwała innych źródeł utrzymania, wobec nierentowności zarejestrowanej działalności gospodarczej, jest podpisanie przez nią w dniu 10.01.2014 r. umowy o współpracy w charakterze przedstawiciela handlowego z firmą (...) w W..

W tym miejscu podkreślenia wymaga, że z chwilą wniesienia odwołania organ rentowy stał się stroną postępowania cywilnego, reprezentowaną przez profesjonalnego pełnomocnika. Podporządkowanie się obowiązującym w procesie cywilnym zasadom, w tym zasadzie kontrydiktoryjności, wymaga, aby strony powoływały dowody na poparcie swych twierdzeń, albowiem sądy ustalają fakty na podstawie dowodów. Sąd nie jest zobowiązany do poszukiwania dowodów z urzędu, gdyż w myśl zasady kontrydiktoryjności ciężar dowodu spoczywa na stronach. To strony są dysponentem toczącego się postępowania dowodowego i to one ponoszą odpowiedzialność za jego wynik. Powyższe jasno wynika z art. 3 k.p.c., który wskazuje, że na stronach spoczywa obowiązek dawania wyjaśnień co do okoliczności sprawy zgodnie z prawdą i przedstawiania dowodów na ich poparcie. Przyjmuje się, że przedstawienie przez stronę dowodu w celu wykazania określonych twierdzeń o faktach, z których wywodzi dla siebie korzystne skutki, jest nie tyle jej prawem czy obowiązkiem procesowym, co ciężarem procesowym, wynikającym i zagwarantowanym przepisami prawa, przede wszystkim w jej własnym interesie. To interes strony nakazuje jej podjąć wszelkie czynności procesowe w celu udowodnienia faktów, z których wywodzi korzystne skutki prawne. Należy przy tym pamiętać, że sąd rozstrzyga sprawę według właściwego prawa materialnego na podstawie koniecznych ustaleń faktycznych uzyskanych dzięki zebranych środkom dowodowym. Na te właśnie ustalenia składają się dowody, które przedstawiają w pierwszej kolejności same strony, zgodnie z brzmieniem art. 232 k.p.c. W postępowaniu w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych kontroli podlega decyzja organu rentowego i ciężar dowodu będzie zależał od rodzaju decyzji. Jeżeli jest to decyzja, w której organ zmienia sytuację prawną ubezpieczonego, to powinien wykazać uzasadniające ją przesłanki faktyczne. W niniejszej sprawie wnioskodawczyni udowodniła, że w spornym okresie nie prowadziła działalności gospodarczej, a strona pozwana nie zakwestionowała wiarygodności przedstawionych przez ubezpieczoną dowodów, świadczących o zaprzestaniu prowadzenia działalności gospodarczej. Ponadto stanowisko organu rentowego wyrażone w zaskarżonej decyzji nie zostało na tyle zobiektywizowane, aby można było je podzielić. Sąd natomiast zwrócił uwagę, że w działaniach wnioskodawczyni brak było elementu zarobkowego, pozwalającego na opłacanie składek z tytułu ubezpieczeń społecznych. Z kolei data ewentualnego zawieszenia działalności gospodarczej, czy też jej zamknięcie była zdeterminowana zawartą przez ubezpieczoną umowa o dofinansowanie działalności gospodarczej z dnia 05.09.2012r. z Powiatowym Urzędem Pracy w W., a następnie postępowaniem wyjaśniającym prowadzonym przez Urząd Pracy i zakończonym dopiero w dniu 24.03.2014 r. Dlatego też wnioskodawczyni dokonała zawieszenia prowadzonej działalności gospodarczej dopiero od 01.05.2014 r., co wynika z informacji Naczelnika Urzędu Skarbowego w W. z dnia 12.01.2016 r. (k. 66 w aktach sprawy)

Zatem mając na uwadze brak elementarnej aktywności wnioskodawczyni w zakresie zarejestrowanej działalności gospodarczej, już właściwie od lutego 2013r. i w związku z tym brak wyników finansowych pozwalających na opłacenie składek i innych należności z tytułu prowadzenie działalności gospodarczej, Sąd uwzględnił odwołanie ubezpieczonej i na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję organu rentowego, w ten sposób, że nie obciążył wnioskodawczyni obowiązkiem zapłaty zadłużenia z tytułu składek w wysokości 1.256,49 złotych.